YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

15 päivänä lokakuuta 2002 *

Asiassa T-233/00,

Scanbox Entertainment A/S, kotipaikka Farum (Tanska), edustajanaan asianajaja T. Steffensen,

kantajana,

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään N. Rasmussen ja H. Støvlbæk, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana,

jossa kantaja vaatii ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta kumoamaan 30.6.2000 tehdyn komission päätöksen, jolla kieltäydyttiin hyväksymästä kantajaa Euroopan audiovisuaalisten teosten kehittämisen ja levityksen edistämistä koskevan ohjelman (MEDIA II — Kehittäminen ja levitys) (1996—2000) edunsaajaksi,

* Oikeudenkäyntikieli: tanska.

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J. D. Cooke sekä tuomarit R. García-Valdecasas ja P. Lindh,

kirjaaja: hallintovirkamies D. Christensen,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 14.3.2002 pidetyssä suullisessa käsittelyssä esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Sovellettavat oikeussäännöt

1 Neuvosto teki 10.7.1995 päätöksen 95/563/EY Euroopan audiovisuaalisten teosten kehittämisen ja levityksen edistämistä koskevan ohjelman täytäntöönpanosta (MEDIA II — Kehittäminen ja levitys) (1996—2000) (EYVL L 321, s. 25).

2 Päätöksen 95/563/EY 2 artiklan 2 kohdassa määritellään muun muassa MEDIA II -ohjelman tavoitteet levityksen alalla seuraavasti:

"— vahvistaa eurooppalaista elokuva- ja videoalan levitystä edistämällä eurooppalaisten levittäjien järjestäytymistä verkoiksi ja kannustamalla niitä sijoittamaan elokuvateatterilevitykseen tarkoitettujen eurooppalaisten elokuvien tuotantoon,

— edistää eurooppalaisten elokuvien laajempaa maidenvälistä levitystä niiden jakelua ja niiden esittämistä elokuvasaleissa edistävillä toimenpiteillä sekä edistää toimijoiden järjestäytymistä verkoiksi — — ."

3 Komissio vastaa tämän ohjelman täytäntöönpanosta, jota koskevat yksityiskohtaiset säännöt annetaan päätöksen 95/563/EY liitteessä. Tässä liitteessä olevassa 1.2.1 kohdan b alakohdassa määrätään käyttöönotettavaksi "eurooppalaisten levittäjien tukijärjestelmä, jossa tukea myönnetään suhteessa eurooppalaisten elokuvien kansallisen alueen ulkopuolella saavuttamiin katsojamääriin elokuvakohtaisen ja maan mukaan vaihtelevan määrän asettamissa rajoissa".

4 Tämän kohdan säännösten nojalla komissio on esittänyt ehdotuspyynnön 8/2000, jonka otsikko on "Tuki eurooppalaisten elokuvien levitykseen ja eurooppalaisten levittäjien järjestäytymiseen verkoksi — 'Automaattinen tukijärjestelmä'" (jäljempänä automaattinen tukijärjestelmä). Tämä asiakirja sisältää ohjeet siitä, miten "taloudellisen tuen saamiseen tähtäävä ehdotus on tehtävä" (jäljempänä ohjeet).

5 Automaattinen tukijärjestelmä jakautuu kahteen erilliseen vaiheeseen. Ensimmäisen vaiheen aikana pyritään määrittämään, ovatko levittäjät kelpoisia saamaan kyseisiä yhteisön tukia, ja toisessa vaiheessa tuet myönnetään.

6 Ensimmäisen vaiheen aikana on tarkoitus määrittää kunkin ehdotuksen tehneen levittäjän osalta se "mahdollisen tuen" määrä, jota tämä voi vaatia. Tämä määrä lasketaan levittäjän vuoden 1999 aikana saavuttamien tulosten perusteella. Tämä tulos määritetään niiden maksaneiden katsojien määrien perusteella, jotka uusille eurooppalaisille elokuville on rekisteröity näiden elokuvien alkuperämaiden ulkopuolella (ei-kansalliset eurooppalaiset elokuvat), ja elokuvakohtainen enimmäismäärä on 700 000 katsojaa. Komissio pyytää toimivaltaista kansallista viranomaista todistamaan nämä tiedot oikeiksi ja päättää tämän jälkeen ohjeiden sivulla 6 olevan kaavan mukaisesti mahdollisen tuen määrän kertomalla tämän oikeaksi todistetun katsojamäärän kiinteällä määrällä, joka vaihtelee 0,40 ja 0,70 euron välillä, ja ilmoittaa tästä levittäjälle.

7 Toisessa vaiheessa tuki varsinaisesti myönnetään. Levittäjän, jolle ensimmäisen vaiheen päätteeksi on myönnetty "mahdollinen tuki", on pyydettävä komissiolta tämän määrän maksamista niin kutsuttuna "uudelleeninvestointitukena". Tätä tukea myönnettiin vuoden 2000 aikana toteutettaville hankkeille seuraavasti:

— uusien ei-kansallisten eurooppalaisten elokuvien tuottamiseen

— viimeaikaisten ei-kansallisten eurooppalaisten elokuvien taattujen vähimmäismäärien levityksen kattamiseen

— viimeaikaisten ei-kansallisten eurooppalaisten elokuvien levityskustannusten kattamiseen.

8 Komission on hyväksyttävä jokainen hanke, jolle levittäjä tukea hakee.

Tosiseikat, oikeudenkäynti ja asianosaisten vaatimukset

9 Kantaja Scanbox Entertainment A/S (aiemmin Scanbox Danmark A/S) levittää elokuvia Tanskassa, Ruotsissa ja Norjassa paikallisten tytäryhtiöidensä välityksellä. Sillä on yksinoikeus elokuvien "Elizabeth I", "Little Voice" ja "The Ninth Gate" levitykseen näissä kolmessa maassa.

10 Svensk Filmindustri AB (jäljempänä SF) on ruotsalainen elokuvien levitys- ja tuotantoyhtiö, jonka omistaa Ruotsissa ja Norjassa elokuvateatteritoimintaa harjoittava yhtiöryhmä. SF on kantajan kanssa tehdyn sopimuksen perusteella huolehtinut edellä mainittujen kolmen elokuvan levityksestä Ruotsissa olevassa elokuvateatteriverkostossaan ja näin saatujen tulojen keräämisestä.

11 SF ja kantaja purkivat 27.10.1999 sopimuksensa.

12 Kantajan tytäryhtiö Scanbox Sweden AB ja SF jättivät kumpikin ehdotuspyynnössä 8/2000 tarkoitettua mahdollista tukea koskevan hakemuksen levittääkseen elokuvia "Elizabeth I", "Little Voice" ja "The Ninth Gate".

13 Kantajan ja sen sekä ruotsalaisen että norjalaisen tytäryhtiön avustaja esitti 16.6.2000 päivätyssä kirjeessä komissiolle ne syyt, joiden vuoksi hänen asiakastaan — eikä SF:ia — tuli pitää kyseisten elokuvien "levittäjänä" Ruotsin alueella ja joiden vuoksi sen hakemus mahdollisen tuen saamiseksi tuli hyväksyä.

14 Komissio ilmoitti 30.6.2000 kantajalle hylkäävänsä tämän hakemuksen ja hyväksyvänsä SF:n hakemuksen. Tämän päätöksen (jäljempänä riidanalainen päätös) nyt esillä olevan asian kannalta merkitykselliset perustelut ovat seuraavat:

"Automaattinen tukijärjestelmä on luotu tukemaan sellaisia oikeudellisia yksiköitä, jotka harjoittavat elokuvien levitystoimintoja tietyllä alueella. Tämä järjestelmä käyttää kunkin levittäjän toteuttamia katsojamääriä (myytyjä pääsylippuja) sen mahdollisen tuen laskennassa, joka on sijoitettavissa uudelleen uusien elokuvien levitykseen. Tätä tukea ei missään tapauksessa voida pitää johonkin elokuvaan tai tiettyyn lisenssinantajaan liittyvänä tulona, olipa oikeudenhaltija kuka hyvänsä.

Eurooppalaisten levittäjien suorituskyky (jota mitataan tietyllä alueella myydyillä pääsylipuilla) on vain yksi niistä keinoista, joita käytetään laskettaessa mahdollista yhteisön tukea. Merkitystä ei siis ole sillä, onko Svensk Filmindustri AB maksanut mahdollista tukea saavien elokuvien kaikki levityskustannukset vai ainoastaan osan niistä. Merkitykselliset seikat ovat seuraavat: Svensk Filmindustri on välittömästi levittänyt elokuvaa Ruotsissa, se on neuvotellut elokuvien ensi-ilta-ajankohdat ja harjoittanut ohjeiden 2.3 kohdassa, jossa elokuvan levitys määritellään, määriteltyjä toimintoja.

Komission tältä osin esittämään tulkintaan yhtyvät myös ne Ruotsin viranomaiset (Filmägarnas Kontrollbyrå AB), joiden tehtäviin kuuluu katsojamäärien (myytyjen pääsylippujen) tarkistaminen Ruotsin alueella vuonna 1999. Niiden

mukaan 'Scanbox Sweden AB ei ole levittänyt tämän nimisiä elokuvia. Nämä elokuvat on levittänyt Svensk Filmindustri'. Liitämme oheen tiedoksenne jäljennöksen tästä asiakirjasta.

Edellä esitetyn nojalla meidän täytyy valitettavasti ilmoittaa teille, että komissio pitää Svensk Filmindustri AB:tä sinä yhtiönä, jolla on oikeus saada ehdotuspyyntöön 8/2000 liittyvää mahdollista tukea (automaattinen tuki) seuraaville elokuville: 'Elizabeth', 'The Ninth Gate', 'Little Voice'."

15 Kantaja nosti nyt käsiteltävänä olevan kanteen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 6.9.2000 jättämällään kannekirjelmällä.

16 Komissio ilmoitti 13.11.2000 kantajan ruotsalaiselle tytäryhtiölle sen mahdollista tukea koskeneen hakemuksen hylkäämisestä.

17 Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin (viides jaosto) on esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella päättänyt aloittaa suullisen käsittelyn ja on työjärjestyksensä 64 artiklassa määrättynä prosessinjohtotoimena päättänyt esittää kysymyksiä asianosaisille, jotka ovat niihin vastanneet asetetussa määräajassa.

18 Asianosaisten lausumat ja vastaukset ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin on kuultu 14.3.2002 pidetyssä istunnossa.

19 Tarkennettuaan istunnossa kirjelmiensä merkityssisältöä kantaja vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— kumoaa riidanalaisen päätöksen

— velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

20 Komissio vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— hylkää kanteen

— velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Oikeudellinen arviointi

Alustavia havaintoja

21 Kantaja katsoo täyttävänsä automaattisen tuen saajille ohjeiden 2.4 kohdassa asetetut kaikki neljä kelpoisuusedellytystä. Huolimatta siitä, että SF toimi alihankkijana, kantaja on kyseisten kolmen elokuvan levittäjä Ruotsissa. Tällä

perusteella kantaja on ainoana kelpoinen saamaan automaattisen tuen. Kieltäytyessään myöntämästä tätä kelpoisuutta komissio on tehnyt ilmeisen arviointivirheen ja käyttänyt perustana aineellisesti virheellisiä tosiseikkoja.

22 Komissio kiistää nämä väitteet. Se katsoo yhtäältä, että nyt esillä olevassa asiassa kelpoisuutta automaattisen tuen saamiseen ei ole niinkään arvioitava ohjeiden 2.4 kohdasta, vaan pikemminkin sen 3 kohdasta ilmenevien perusteiden ja automaattisen tuen tarkoituksen nojalla. Toisaalta komissio katsoo, että ainoastaan SF on kelpoinen saamaan kyseistä tukea.

23 Ohjeiden tulkinnan osalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa, että niissä todetaan nimenomaan, että ehdotuspyyntö 8/2000 on "osoitettu sellaisille eurooppalaisille yhtiöille, muun muassa elokuvien levittäjinä toimiville eurooppalaisille yhtiöille, joiden harjoittamalla toiminnalla edistetään [Media II -ohjelman] tavoitteiden toteutumista".

24 Ohjeiden 2.3 kohdassa määritellään "levitys (elokuvat)" seuraavasti:

"Kaikenlainen kaupallinen toiminta, jolla erityyppisillä alustoilla oleva elokuva pyritään saattamaan laajan yleisön tietoisuuteen. Tähän toimintaan voi sisältyä teoksen teknistä kustantamista (jälkiäänitys/tekstitys, kopioiden valmistaminen, lähetykset, jne.) ja markkinointi- sekä myynninedistämistoimintoja (mainoselokuvien ja -materiaalin valmistaminen, mainostilan ostaminen, myynninedistämistapahtumien järjestäminen, jne.)."

25 Ohjeiden 2.4 kohdassa määritellään "elokuvan levittäjä" seuraavasti:

"Jokainen sellainen eurooppalainen yhtiö, joka saatuaan elokuvan levitysoikeudet tietyllä alueella huolehtii sen välittömästä levityksestä, neuvottelee ensi-illat ja ottaa tähän liittyvät levityskustannukset vastattavikseen. (Alihankkijat tai 'fyysiset levittäjät' eivät kuulu tämän määritelmän alaan.)"

26 Näistä seikoista siis ilmenee, että ainoastaan ohjeiden 2.4 kohdassa asetetut edellytykset täyttävät levitysyritykset ovat kelpoisia saamaan automaattisen järjestelmän mukaista tukea. Lisäksi ei ole kiistetty, että ohjeiden 2.4 kohdassa asetetut edellytykset ovat kumulatiivisia.

27 Komissio on kuitenkin kiistänyt tämän tulkinnan väittäen, että nyt esillä olevassa asiassa on päätettävä, kumpi, kantaja vai SF, on "kyvykkäin saamaan yleisöä eurooppalaisille elokuville", mikä edellytys on mainittu ohjeiden 3.1 kohdassa. Komissio on istunnossa korostanut, että ohjeiden 3 kohdassa mainitut edellytykset ovat tärkeämpiä kuin 2.4 kohdassa mainitut edellytykset, joilla pyritään suppeampaan tavoitteeseen. Se on lisäksi todennut, että jos se olisi tutkinut mahdollista tukea koskevat hakemukset yksinomaan ohjeiden 2.4 kohdassa mainittujen edellytysten perusteella, kumpaakaan kyseisistä kilpailevista yrityksistä ei olisi todettu tukikelpoiseksi. Näin käytetty valintaperuste on MEDIA II -ohjelman tavoitteen, eli eurooppalaisten elokuvien levityksen kehittämisen edistämisen, mukainen. Komissio toteaa arvioineensa kokonaisuuksina useita asian kannalta merkityksellisiä seikkoja ja ottaneensa huomioon kantajan ja SF:n välisen tehtävienjaon sellaisena, kuin se ilmenee niiden välisistä sopimusjärjestelyistä ja Ruotsin viranomaisten toimittamista asiakirjoista.

28 Näitä väitteitä ei voida hyväksyä.

29 Edellä esitetyt seikat osoittavat, että niistä edellytyksistä, jotka määräävät sen, onko jokin yritys kelpoinen saamaan automaattisen järjestelmän mukaista tukea, määrätään ohjeiden 2.4 kohdassa, kun taas 3 kohdalla, jonka otsikko on "osallistumista koskevat yksityiskohtaiset säännöt", on eri tavoite. Ohjeiden 3.1 kohdassa, jonka tärkeyttä komissio on erityisesti korostanut ja jonka otsikko on "tuen kohde", määrätään, että automaattisen tuen järjestelmällä on "tarkoitus rohkaista ja tukea eurooppalaisten elokuvien laajempaa maidenvälistä levitystä levittäjille myönnettävällä taloudellisella tuella, joka määräytyy sen mukaan, mikä on niiden kyky saada yleisöä eurooppalaisille elokuville, ja joka on tarkoitus sijoittaa uudelleen viimeaikaisiin eurooppalaisiin ei-kansallisiin elokuviin [ja jolla] pyritään myös rohkaisemaan levitys- ja tuotantoalan välisten yhteyksien kehittämistä sellaisten olosuhteiden luomiseksi, joissa ei-kansalliset eurooppalaiset elokuvat olisivat paremmin esillä markkinoilla". Tämän lisäksi ohjeiden 3.1 kohdassa kuvataan yleisesti tämän ohjelman toimintatapaa ja itse ohjelmaa analysoidaan tarkemmin seuraavissa kohdissa.

30 Komission väite siitä, ettei ohjeiden 2.4 kohtaa voida soveltaa siitä syystä, ettei kumpikaan kyseisistä yrityksistä täytä siinä asetettuja edellytyksiä, on hylättävä. Jos tämä väite nimittäin hyväksyttäisiin, siitä aiheutuisi, että yhteisön varojen myöntäminen automaattisen järjestelmän nojalla jätettäisiin täysin komission harkintaan. Komissiolla on oikeusvarmuutta ja hyvää hallintoa koskeviin periaatteisiin perustuva velvollisuus noudattaa itse ohjeissa asettamiaan edellytyksiä eikä se voi katsoa, että yritys, joka ei täytä näitä edellytyksiä, on kelpoinen saamaan automaattista tukea.

31 Näistä seikoista seuraa, että komissiolla oli velvollisuus tarkistaa, oliko kantajan sille esittämä mahdollista tukea koskeva hakemus ohjeiden 2.4 kohdassa asetettujen edellytysten mukainen.

32 Väitteitä, joilla pyritään osoittamaan, että komissio on riidanalaisessa päätöksessä virheellisesti katsonut, että SF, eikä kantaja, oli kelpoinen saamaan automaattista tukea, on tarkasteltava edellä esitettyjen havaintojen valossa.

33 Kantaja katsoo täyttävänsä kaikki ohjeiden 2.4 kohdassa asetetut edellytykset, mitä SF puolestaan kantajan mukaan ei voi väittää.

34 Komissio vastaa tähän, ettei kantaja ole kelpoinen saamaan automaattisen tukijärjestelmän mukaista tukea, sillä kantajan ja SF:n välinen tehtävienjako oli sellainen, että ainoastaan viimeksi mainittua voidaan pitää ohjeissa tarkoitettuna levittäjänä.

35 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että ennen ohjeiden 2.4 kohdassa asetettujen muiden edellytysten tutkimista sen on tutkittava levitysoikeuksien saantiin liittyvää edellytystä.

Levitysoikeuksien saantiin liittyvä edellytys

36 Kantaja toteaa, ettei SF ole kyseisten elokuvien levitystä koskevien yksinoikeuksien haltija Ruotsissa. Pelkästään tämä seikka aiheuttaa sen, ettei komissio voi pitää SF:ia automaattisen tukijärjestelmän kannalta tukikelpoisena levittäjänä.

37 Komissio muistuttaa todenneensa riidanalaisessa päätöksessä, että SF:n toiminnot liittyivät pikemminkin todelliseen kuin fyysiseen levitystyöhön, johon automaattista tukea ei voida myöntää. Se seikka, että kantaja on levitysoikeuksien haltija, ei komission mukaan ole ratkaiseva.

38 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että ohjeiden 2.4 kohdan mukaan levittäjän käsitettä sovelletaan jokaiseen sellaiseen eurooppalaiseen yhtiöön, joka on muun muassa sopimusperusteisesti saanut elokuvan levitysoikeudet tietyllä alueella. Ohjeissa näitä 2.4 kohdasta ilmeneviä neljää edellytystä ei aseteta minkäänlaiseen hierarkkiseen tai tärkeysjärjestykseen. Ohjeissa asetetun, levitysoikeuksien saantiin liittyvän edellytyksen tärkeyden vahvistaa se, että kyseisiin ohjeisiin liitetyssä automaattisen tuen hakulomakkeessa vaaditaan hakijoita todistamaan, että ne ovat eurooppalaisia yrityksiä ja että ne omistavat oikeuden levittää elokuvateattereihin niitä eurooppalaisia ei-kansallisia elokuvia, joille ne hakevat yhteisön taloudellista tukea. Levitysoikeuksien saamista koskeva edellytys on lisäksi tärkeä niiden ominaispiirteiden vuoksi, joita elokuvateosten levitystoiminnalla elokuvateattereihin on. Levitysoikeuksien saaminen on nimittäin tämän toiminnan välttämätön edellytys ja aiheuttaa yleensä pääasiallisen kustannuksen suhteessa muihin levityskuluihin (esim. varastointiin, kopiointiin, toimitukseen, tekstitykseen tai elokuvan myynninedistämiseen liittyvät kulut).

39 Nyt esillä olevassa asiassa on riidatonta, että SF ei ole näiden elokuvien levitysoikeuksien haltija Ruotsissa ja että nämä oikeudet kuuluvat yksinomaan kantajalle. Näin ollen SF ei täytä ensimmäistä ohjeiden 2.4 kohdassa mainituista neljästä edellytyksestä eikä sitä tästä syystä voida pitää automaattisen tukijärjestelmän kannalta tukikelpoisena levittäjänä.

40 Riidanalaisessa päätöksessä on siis arviointivirhe, kun siinä todetaan, että SF on automaattisen tukijärjestelmän kannalta tukikelpoinen levittäjä.

Muut edellytykset

41 Kantaja katsoo, että SF oli ainoastaan alihankkija, jonka tehtäviin kuului paikallisesti varmistaa elokuvien fyysinen levitys ja jonka toiminta oli automaattisen

tukijärjestelmän tavoitteen mukaista. Ohjeissa ei ole yhtäkään sellaista määräystä, jonka nojalla komissio voisi evätä levittäjältä automaattisen tuen vain sillä perusteella, että tämä käyttää alihankkijaa.

42 Kantaja toteaa, että sille kuuluvat kaikki elokuvien levitykseen liittyvät johtamistehtävät. Vain se päättää niiden esittämisestä ja vastaa niiden markkinoinnista, kantaa taloudellisen riskin, huolehtii markkinoinnin ohjauksesta ja toteuttamisesta sekä vastaa kaikista niihin liittyvistä kustannuksista.

43 Kaikkien näiden seikkojen perusteella kantaja väittää huolehtivansa elokuvien välittömästä levityksestä, neuvottelevansa niiden ensi-ilta-ajankohdista ja vastaavansa niiden levityskustannuksista ja katsoo näin täyttävänsä kaikki ohjeiden 2.4 kohdassa asetetut edellytykset.

44 Komissio kiistää nämä väitteet. Se muistuttaa todenneensa riidanalaisessa päätöksessä, että SF:n toiminnot liittyivät pikemminkin todelliseen kuin fyysiseen levitystyöhön, sillä se

— huolehtii välittömästä levityksestä

— suunnittelee markkinointitoimenpiteet

— vastaa markkinoinnista ja levityksestä aiheutuvista välittömistä kuluista.

45 Komissio toteaa arvioineensa kokonaisuuksina useita asian kannalta merkityksellisiä seikkoja ja ottaneensa huomioon kantajan ja SF:n välisen tehtävienjaon sellaisena, kuin se ilmeni niiden välisistä sopimusjärjestelyistä ja Ruotsin viranomaisten toimittamista asiakirjoista.

46 Komissio korostaa, että alihankkijat eivät voi saada automaattista tukea. Alihankkijan tehtävänä on ainoastaan suorittaa levittäjälle tiettyjä palveluja, kuten elokuvien varastointi ja kuljetus elokuvateattereihin sekä tulojen kerääminen. He siis ovat henkilöitä, jotka huolehtivat elokuvien "fyysisestä" levityksestä.

47 Ohjeissa ei komission mukaan oteta täysin huomioon niitä erityispiirteitä, jotka liittyvät elokuvien levitykseen Ruotsin, Tanskan ja Norjan muodostamilla maantieteellisillä markkinoilla. Komissio esittää, että näillä markkinoilla suurin osa tuloista saadaan muulla kuin katsojamäärien perusteella. Yleensä ei ole kannattavaa hankkia elokuvan levitysoikeuksia ainoastaan yhdessä näistä maista. Tästä syystä levittäjät ostavat yleensä nk. "useaosaiset" oikeudet (elokuvateatterit, televisio, video jne.) kaikkia näitä maita varten. Näiden oikeuksien haltija, jolla ei ole henkilökohtaisessa käytössään koko tätä aluetta kattavaa levitysverkostoa, antaa elokuvien levityksen sen osa-alueella ulkopuolisen tehtäväksi. Näin on nytkin esillä olevassa asiassa, jossa Tanskaan sijoittautunut kantaja on uskonut elokuvien levityksen Norjassa ja Ruotsissa SF:lle, ruotsalaiselle yhtiölle.

48 SF vastaa komission mukaan parhaiten ohjeiden 2.4 kohdan mukaista levittäjän määritelmää. Kantaja ei kuulu siihen kohderyhmään, joka voi hakea automaattista tukea. Ohjeiden 2.4 kohdassa asetetuista edellytyksistä se, jonka mukaan levittäjän on "huolehdittava välittömästä levityksestä", ei sovellu kan-

tajaan. Komission mukaan SF tekee kaikki merkittävät levityssopimukset ja maksaa itse kaikki laskut. Alihankkijan suorittaessa liiketoimia on käytäntönä, että laskut toimitetaan levitysoikeuksien haltijalle. SF on ottanut kantaakseen tietyn taloudellisen riskin kyseisten elokuvien levityksessä.

49 SF on komission mukaan tehnyt todellisen suunnittelu-, markkinointi- ja levitystyön ja sen toiminta ylitti tunnetusti alihankkijan toiminnan. Se itsenäisyys, joka SF:llä oli sen järjestäessä levitystoimenpiteitä, osoittaa, että SF on kyseisten elokuvien levittäjä. Komissio väittää, että kantaja hyväksyi SF:n ehdottamat markkinointi- ja levityssuunnitelmat mutta että SF teki kaikki päätökset kantajan rajoittuessa vain hyväksymään SF:n ehdotukset.

50 Komission mielestä sillä seikalla, että kantaja maksoi SF:lle aiheutuneet levityskustannukset, ei ole merkitystä. Se nimittäin perustuu kaikissa levityssopimuksissa olevaan vakiolausekkeeseen. Sitä vastoin se vahvistanee, ettei SF ole pelkkä fyysinen levittäjä.

51 Sen edellytyksen osalta, joka liittyy levityskustannuksista vastaamiseen, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa ensiksikin, että kantaja vastasi SF:n kanssa tekemänsä sopimuksen nojalla kyseisten elokuvien levityskustannuksista Ruotsissa. Kantajan ja SF:n välillä tehdystä sopimuksesta (Cinema Film Distribution Sweden Agreement), sellaisena kuin se on muutettuna 22.9.1998 tehdyllä täydennyksellä, ilmenee nimittäin, että SF maksoi ensin elokuvien levityksestä Ruotsissa aiheutuvat kulut ja että se tämän jälkeen vähensi nämä menot elokuvista saaduista tuloista, jotka se suoritti kantajalle. Tämän sopimuksen 3 artiklan mukaan jos tulot eivät riittänyt kattamaan näitä menoja, SF sai maksun joko suoraan Scanbox Sweden -yhtiöltä tai siten, että nämä menot korvattiin SF:n levitettävinä olevista muista elokuvista saaduista tuloista. Levityssopimuksen

4 artiklassa tarkoitetut muut SF:n suorittamat palvelut (markkinointipolitiikka, markkinoille saattaminen, elokuvien varaus, laskutus, raportit, tilastot, jäljennökset) kantaja rahoitti maksamalla komission, jonka suuruus on 15,5 prosenttia tulojen määrästä. Kantaja on istunnossa väittänyt, että näiden sopimusjärjestelyjen perusteella se vastasi kaikista levityskustannuksista, koska SF sai siltä korvauksen kaikista kuluistaan, eikä komissio ole tätä väitettä kiistänyt.

52 Komission väitteestä, jonka mukaan kustannusten vastattavaksi ottaminen perustuu kaikissa levityssopimuksissa olevaan vakiolausekkeeseen, on riittävää todeta, että tällä väitteellä, jota ei myöskään ole näytetty toteen, ei voida kyseenalaistaa sitä seikkaa, että kantaja on tosiasiallisesti vastannut levityskustannuksista. Näin ollen tämä väite on hylättävä.

53 Komissio on istunnossa myös todennut sen seikan, että kantaja vastasi viime kädessä levityskustannuksista, olevan merkityksetön, sillä SF maksoi levityskulut.

54 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo kuitenkin, että koska kantaja korvasi SF:lle sen maksamat kulut, ensin mainittu on näin ainoa, joka vastasi niistä taloudellisesti.

55 On siis selvitetty, että kantaja "otti" kyseisten elokuvien "levityskustannukset vastattavikseen" ohjeiden 2.4 kohdassa tarkoitetuin tavoin. Riidanalaisessa päätöksessä oleva arviointi, jonka mukaan merkitystä ei ole sillä seikalla, vastasiko SF kaikista levityskuluista tai osasta niitä, on siis virheellinen.

56 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa elokuvien välittömään levitykseen liittyvän edellytyksen osalta olevan kiistatonta, että SF on huolehtinut kyseisten elokuvien fyysisestä levityksestä Ruotsissa. On tärkeää korostaa, että ohjeiden 2.4 kohdassa ei tarkenneta ilmaisun "huolehtia välittömästä levityksestä" merkitystä. Sitä vastoin tässä määräyksessä täsmennetään, että alihankkijat tai "fyysiset levittäjät" eivät ole "levittäjiä".

57 Komissio väittää tältä osin, että SF:n toiminta oli laajempaa kuin fyysisen levittäjän toiminta yleensä. SF suoritti komission mukaan MEDIA II -ohjelmassa tarkoitetun kaltaisia myynninedistämistehtäviä. Komissio päättelee tästä, että SF:ia on pidettävä kyseisten elokuvien levittäjänä, koska ohjeiden tavoite, pikemminkin kuin niiden teksti, velvoittaa näin tekemään.

58 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkää nämä komission väitteet.

59 Ensinnäkin olipa SF:n itsenäisyys minkä asteista tahansa, on kuitenkin niin, että kantaja kantoi elokuvien levitykseen liittyvän taloudellisen riskin. Edellä on esitetty, että SF ei vastannut mistään levityskuluista. Kantaja sai tuloista lopulta vain sen osan, joka oli jäänyt jäljelle sen jälkeen, kun SF:n saatavat oli vähennetty. Jotta kantaja saisi voittoa, jäljelle jääneen määrän oli lisäksi oltava suurempi kuin elokuvien levitysoikeuksien hankintakustannus. Tämä on levitystoimintaan liittyvä pääasiallinen kustannus ja aiheuttaa näin kantajalla olevan taloudellisen riskin. Niiden tietojen, jotka kantaja on antanut ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin vastatessaan, ja asiakirjoista ilmenevien muiden tietojen mukaan kustannus, joka kantajalle on aiheutunut levitysoikeuksien hankkimisesta, ylitti yli 60 prosentilla SF:n perimien kulujen ja komissioiden kokonaismäärän.

60 Toiseksi kantajan toiminta on automaattisen tukijärjestelmän sen tavoitteen mukaista, jolla halutaan edistää eurooppalaisten elokuvien leviämistä niiden alkuperämaiden ulkopuolelle. Automaattinen tuki on tarkoitettu levittäjille eikä elokuvateatteritoiminnan harjoittajille.

61 Näitä seikkoja ei voida kyseenalaistaa sillä arvostelulla, jota komissio on esittänyt kyseisen levitystoiminnan epätavanomaisuutta kohtaan. Vaikka onkin mahdollista, että näiden yritysten välisin sopimuksin vahvistettu yhteistoimintatapa eroaakin niistä tavoista, joihin komission osastoilla on totuttu, on todettava, että ne esimerkit levittäjän ja alihankkijan välisistä suhteista, jotka komissio on esittänyt keskustelun kuluessa (vastinekirjelmän liite G), koskevat ainoastaan saman jäsenvaltion sisällä toimivien levittäjien ja alihankkijoiden suhteita. Nyt esillä olevassa asiassa kantajan ja SF:n välistä sopimussuhdetta määräsi olennaisesti se, että nämä yhtiöt ovat sijoittautuneet kahteen jäsenvaltioon. Kantajalla ei ole elokuvateattereita Ruotsissa ja se pyrkii näin ollen yhteistyöhön tässä jäsenvaltiossa elokuvateatteritoimintaa harjoittavan toimijan kanssa. Tämä on esimerkki "eurooppalaisten elokuvien maidenvälisestä levityksestä", jonka vahvistaminen on yksi MEDIA II -ohjelman tavoitteista.

62 Näin ollen on syytä todeta, että huolimatta SF:n suorittamista tehtävistä kantaja huolehtii kyseisten elokuvien "välittömästä levityksestä" ohjeiden 2.4 kohdassa tarkoitetuin tavoin, koska SF toimi ainoastaan alihankkijana.

63 Näin ollen on päätettävä, että riidanalaisessa päätöksessä oleva arviointi, jonka mukaan SF on välittömästi levittänyt nämä elokuvat Ruotsissa, on virheellinen.

64 Kolmanneksi ensi-ilta-ajankohtia koskeviin neuvotteluihin liittyvän edellytyksen osalta kantaja kiistää riidanalaisessa päätöksessä olevan toteamuksen, jonka mukaan SF olisi neuvotellut elokuvien ensi-ilta-ajankohdan ja harjoittanut

ohjeiden 2.3 kohdassa määriteltyä levitystoimintaa. Kantaja väittää, että SF:n tekemät ensi-ilta-ajankohtia koskevat ehdotukset oli alistettava kantajan hyväksyttäviksi. SF:llä ei siis ollut itsenäistä tai yksinomaista toimivaltaa tältä osin.

65 Komissio väittää pääasiallisesti, ettei sen veto-oikeuden, joka kantajalla oli SF:n tekemiin elokuvien markkinointia ja ensi-ilta-ajankohtia koskeviin ehdotuksiin, voida tulkita olevan todiste kantajan aktiivisesta roolista elokuvien levityksessä.

66 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että ohjeiden 2.4 kohdassa ei vaadita, että juuri levittäjä välittömästi tai yksinomaisesti päättäisi ensi-ilta-ajankohdasta: riittää, että viimeksi mainittu "neuvottelee" tämän ajankohdan.

67 Kantajan ja SF:n välisen sopimuksen määräyksistä ei ilmene, kumpi niistä päättää ensi-ilta-ajankohdista. Asiakirjoista sitä vastoin ilmenee, että esittäessään "markkinointisuunnitelman" kantajan hyväksyttäväksi SF liitti siihen ensi-ilta-ajankohtaa koskevia tietoja. On siis selvitetty, että SF alisti ensi-ilta-ajankohdan kantajan hyväksyttäväksi markkinointisuunnitelman yhteydessä. Juuri siitä syystä, että kantaja ei ole sijoittautunut Ruotsiin, se luotti paikallisen alihankkijan mielipiteeseen siitä, milloin ensi-illat olisi pidettävä. Tanskaan sijoittautunut kantaja ei varmaankaan tunne Ruotsin markkinoita samalla tavoin kuin SF, jonka huoleksi se jätti ehdotuksen tekemisen siitä, mikä ajankohta kyseisen elokuvan luonne ja kilpailevat tapahtumat huomioon ottaen oli sopiva ensi-illan pitämiseen. Näin esimerkiksi SF ehdotti, että elokuvan "The Ninth Gate" ensi-ilta pidettäisiin samaan aikaan kun sen ohjaaja vierailisi Tukholman elokuvafestivaaleilla. Näin ollen on myönnettävä, että kantaja on neuvotellut SF:n kanssa ensi-ilta-ajankohdista ohjeiden 2.4 kohdassa tarkoitetuin tavoin.

68 Tästä seuraa, että riidanalaisessa päätöksessä on arviointivirhe, kun siinä todetaan, että SF "on neuvotellut ensi-ilta-ajankohdat".

69 Edellä esitetty huomioon ottaen on todettava, että riidanalaisessa päätöksessä on useita arviointivirheitä, jotka ovat tapahtuneet sovellettaessa niitä ohjeissa määrättyjä edellytyksiä, jotka koskevat elokuvien levitysyrityksen kelpoisuutta saada automaattista tukea. Komissio on hylännyt kantajan tekemän mahdollista tukea koskevan hakemuksen vain siitä syystä, että ainoastaan SF:ia voitiin pitää tuensaantikelpoisena levittäjänä, eikä se ole oikeudellisesti riittävällä tavalla osoittanut, että SF, eikä kantaja, täytti ohjeiden 2.4 kohdassa asetetut edellytykset.

70 Näin ollen arviointivirhettä koskeva kanneperuste on hyväksyttävä ja päätös on kumottava ilman, että muita kantajan esittämiä kanneperusteita ja väitteitä olisi tarpeen tutkia.

Oikeudenkäyntikulut

71 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on hävinnyt asian ja kantaja on vaatinut oikeudenkäyntikulujensa korvaamista, komissio on velvoitettava vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan sekä korvaamaan kantajan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN
(viides jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) **Kumotaan 30.6.2000 tehty komission päätös, jolla kieltäydyttiin hyväksymästä kantajaa Euroopan audiovisuaalisten teosten kehittämisen ja levityksen edistämistä koskevan ohjelman (MEDIA II — Kehittäminen ja levitys) (1996—2000) edunsaajaksi.**

2) **Komissio vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan ja se velvoitetaan korvaamaan kantajan oikeudenkäyntikulut.**

Cooke García-Valdecasas Lindh

Julistettiin Luxemburgissa 15 päivänä lokakuuta 2002.

H. Jung

kirjaaja

R. García-Valdecasas

viidennen jaoston puheenjohtaja